

**Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»**

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____

«_____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Територіальне планування курортних місцевостей»

спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»

Освітньо-професійна програма: «Курортна справа»

інститут, факультет: Факультет туризму

Робоча програма навчальної дисципліни «Територіальне планування курортних місцевостей» для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», ОПП «Курортна справа». 2021. 11 с.

Розробник:

Клапчук Володимир Михайлович, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи, доктор історичних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Протокол від __ травня 2021 р., № __.

Завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи
01.06.2021 р.

Клапчук В.М.

Схвалено Науково-методичною радою факультету туризму.

Протокол від «__» _____ 20__ р., № __

Голова

Чорна Л.В.

«__» _____ 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа» (Освітньо-професійна програма «Курортна справа»)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <u>Організація курортів на базі природних ресурсів</u>			
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 48	Рівень вищої освіти: <u>магістр</u>	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	76 год.
		Індивідуальні завдання: 20 год.	
Вид контролю: <u>екзамен</u>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 8/10;

для заочної форми навчання – 1/5.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів розуміння сутності та особливості проектування курортів та курортних зон, як територій для відпочинку, ознайомити студентів з структурою проектних робіт, сформулювати уявлення про масштаби проектування курортних зон, необхідність їх раціонального влаштування, експлуатації та охорони.

Завдання: дати знання про стадії планування проекту, основні умови при проектувальних роботах, місце планувальних робіт у влаштуванні малих і великих курортних зон; ознайомити із схемами розселення населення у запроектованих курортних зонах та курортах, схемами функціонального зонування курортних зон.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- етапи територіального планування курортів
- основи територіального планування курортів
- специфіку територіальної організації господарства території
- моделі розселення населення у запроєктованих курортних зонах
- зонування території курортної зони чи курорту
- базові знання теоретичних засад проектування курортів та курортних зон
- економіко-географічні підходи до формування планувальної основи концепції району
- особливості та проблеми планування курортів і/або курортних зон.

вміти :

- проводити функціональне зонування територій курортних зон та курортів;
- оцінювати можливості територіального проектування і районного планування в сучасних соціально-економічних умовах України
- отримувати загальне уявлення про сукупність проектно-планувальних робіт для курортів і курортних зон
- виділяти границі районів для територіального проектування та районного планування курортних територій
- створювати схеми перспективного розвитку курортних зон.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні засади територіального планування курортів та курортних зон.

Тема 1. Землі оздоровчого призначення. Нормативна база. Склад земель курортів. Віднесення земель курортів до категорії земель оздоровчого призначення. Межі округів і зон санітарної охорони курортів. Право власності на землі курортів.

Тема 2. Створення та розвиток курортів. Підстава для створення курорту та клопотання про оголошення природних територій курортними. Забудова курортів та надання земельних ділянок для створення або розширення курорту. Розвиток курортів. Економічне обґрунтування проєктів розвитку курортів та економічної оцінки їх природних лікувальних ресурсів.

Тема 3. Основи територіального планування курортів. Етапи створення курорту. Нормативно-правовий аспект планування курортних зон.

Тема 4. Планування та проектування курортних зон відпочинку. Зони масового відпочинку на курортних територіях. Курортні зони. Установи і підприємства обслуговування

Тема 5. Санітарна охорона курортів. Мета санітарної охорони курортів та поняття округу санітарної охорони. Порядок встановлення меж та режиму округів і зон санітарної (гірничо-санітарної) охорони курортів. Зони округу санітарної охорони.

Тема 6. Раціональне використання санаторно-курортних територій. Раціональне використання природних територій курортів. Розвиток

інфраструктури санаторно-курортної галузі. Фактори, що негативно впливають на розвиток санаторно-курортної сфери в Україні.

Тема 7. Зонінг курортних територій.

Тема 8. Районування території України для розвитку курортів, рекреації та туризму. Розробки у галузі районування території України для розвитку санаторно-курортної галузі. Районування території України за різними критеріями.

Тема 9. Курортні зони України. Порядок використання земель оздоровчого призначення. Курортні зони України. Форми використання територій курортів. Розвиток інфраструктури курорту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Створення та розвиток курортів на базі природних ресурсів												
Тема 1. Землі оздоровчого призначення	14	4	2	0	0	8	13	2	1	0	0	10
Тема 2. Створення та розвиток курортів	8	2	2	0	0	4	6,5	0	0,5	0	0	6
Тема 3. Основи територіального планування курортів	8	2	2	0	0	4	6,5	0	0,5	0	0	6
Тема 4. Планування та проектування курортних зон відпочинку	8	2	2	0	0	4	7,5	1	0,5	0	0	6
Тема 5. Санітарна охорона курортів	8	2	2	0	0	4	11,5	1	0,5	0	0	10
Тема 6. Раціональне використання санаторно-курортних територій	8	2	2	0	0	4	9,5	1	0,5	0	0	8
Тема 7. Зонінг курортних територій	14	4	2	0	0	8	12	1	1	0	0	10
Тема 8. Районування території України для розвитку курортів, рекреації та туризму	8	2	2	0	0	4	12	1	1	0	0	10
Тема 9. Курортні зони України. Порядок використання земель оздоровчого призначення	14	4	2	0	0	8	11,5	1	0,5	0	0	10
Усього годин	90	24	18	0	0	48	90	8	6	0	0	76

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна

1	Тема 1. Землі оздоровчого призначення	2	1
2	Тема 2. Створення та розвиток курортів	2	0,5
3	Тема 3. Основи територіального планування курортів	2	0,5
4	Тема 4. Планування та проектування курортних зон відпочинку	2	0,5
5	Тема 5. Санітарна охорона курортів	2	0,5
6	Тема 6. Раціональне використання санаторно-курортних територій	2	0,5
7	Тема 7. Зонінг курортних територій	2	1
8	Тема 8. Районування території України для розвитку курортів, рекреації та туризму	2	1
9	Тема 9. Курортні зони України. Порядок використання земель оздоровчого призначення	2	0,5
Всього:		18	6

6. Теми практичних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Землі оздоровчого призначення	8	10
2	Тема 2. Створення та розвиток курортів	4	6
3	Тема 3. Основи територіального планування курортів	4	6
4	Тема 4. Планування та проектування курортних зон відпочинку	4	6
5	Тема 5. Санітарна охорона курортів	4	10
6	Тема 6. Раціональне використання санаторно-курортних територій	4	8
7	Тема 7. Зонінг курортних територій	8	10
8	Тема 8. Районування території України для розвитку курортів, рекреації та туризму	4	10
9	Тема 9. Курортні зони України. Порядок використання земель оздоровчого призначення	8	10
Всього:		48	76

9. Індивідуальні завдання

1. Територіальне планування курортів Закарпатської області.
2. Територіальне планування курортів Криму.
3. Територіальне планування курортів Львівської області.
4. Територіальне планування курортів Одеської області.
5. Територіальне планування курортів Південної України.
6. Територіальне планування курортів Північної України.

7. Територіальне планування курортів Східної України.
8. Територіальне планування курортів Центральної України.
9. Територіальне планування курортів в Українських Карпатах.
10. Територіальне планування курортів на узбережжях морів.
11. Територіальне планування курортів Івано-Франківської області.
12. Територіальне планування курортів Полтавської області.
13. Територіальне планування курортів Тернопільської області.
14. Територіальне планування курортів Хмельницької області.
15. Територіальне планування курортів Чернівецької області.

10. Методи навчання

1. Група методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1.1. Підгрупа за джерелом передачі навчальної інформації:

- словесні методи - розповідь-пояснення, бесіду, лекцію.
- наочні методи - ілюстрація, демонстрація
- практичні методи: досліди, вправи, навчальна праця. Лабораторні та практичні роботи, твори, реферати учнів

1.2. Підгрупа за логікою передачі та сприймання навчальної інформації:

- Індуктивні методи. Втілюються за принципом: від часткового до загального, від конкретного до абстрактного.
- Дедуктивний метод активніше розвиває абстрактне мислення, сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень.

1.3. Підгрупа за ступенем самостійного мислення студентів у процесі оволодіння знаннями, формуванням умінь і навичок:

- репродуктивні методи – відтворена репродукція як засіб повторення готових зразків або робота за готовими зразками;
- творчі, проблемно-пошукові методи визначають порівняно вищий щабель процесу навчання, особливо там, де він організований на вищому, ніж у масовій школі, рівні. Проблемно-пошукова методика, на відміну від репродуктивної, пояснювально-ілюстративної, має спиратися на самостійну, творчу пізнавальну діяльність студентів.

1.4. Підгрупа за ступенем керівництва навчальною роботою:

- навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота в аудиторії;
- самостійна робота студентів поза контролем учителя – самостійна робота вдома.

2. Група методів стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

2.1. Підгрупа методів стимулювання інтересу до навчання:

- створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу (використання пізнавальних ігор, цікавих пригод, гумористичних уривків, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів);
- пізнавальні ігри як метод для стимулювання та формування інтересу до знань (ігри-подорожі, вікторини тощо);
- навчальні дискусії як інтерес до предмету;

- аналіз життєвих ситуацій як метод застосування теоретичних знань на практиці.

2.2. Підгрупа методів стимулювання обов'язку й відповідальності:

- роз'яснення мети навчального предмета – метод стимулювання, основним правилом якого є: «Це згодиться в житті», «Без цього не можна бути освіченою та культурною людиною», «У майбутньому це стане тобі необхідним»;
- вимоги до вивчення предмета (орфографічні, дисциплінарні, організаційно-педагогічні). Їх виконання привчає учнів до дисциплінованості, що є головним у використанні цих методів, хоча даний аспект вивчено в дидактиці недостатньо;
- заохочення та покарання в навчанні: оцінка студента за успіхи, усне схвалення та осуд педагога. Внутрішній закон кожного педагога – не користуватись антипедагогічними прийомами: виведення з заняття, виставлення негативної оцінки за поведінку, фізичне покарання тощо.

3. Група методів контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції та взаємокорекції:

- соціальні, пов'язані з готовністю брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень у суспільному житті, у врегулюванні конфліктів ненасильницьким шляхом, у функціонуванні й розвитку демократичних інститутів суспільства;
- полікультурні – стосуються розуміння несхожості людей, взаємоповаги до їхньої мови, релігії, культури тощо;
- комунікативні – передбачають опанування важливого в роботі та суспільному житті усного й писемного спілкування, оволодіння кількома мовами;
- інформаційні, зумовлені зростанням ролі інформації в сучасному суспільстві та передбачають оволодіння інформаційними технологіями, уміннями здобувати, критично осмислювати та використовувати різноманітну інформацію;
- саморозвитку та самоосвіти, пов'язані з потребою та готовністю постійно навчатися як у професійному відношенні, так і в особистому та суспільному житті;
- компетенції, що реалізуються у прагненні та здатності до раціональної продуктивної, творчої діяльності.

4. Група бінарних, інтегрованих (універсальних) методів навчання:

- бінарні – подвійні, коли метод і форма зливаються в єдине ціле або два методи поєднуються в один;
- інтегровані (універсальні) – це поєднання трьох-п'яти методів у єдине ціле під час організації навчання.

11. Методи контролю

- 1) усне опитування на семінарських заняттях;
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) індивідуальні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Види навчальної роботи													Підсумковий тестовий контроль (екзамен)	Сума			
Поточний контроль									Практичні завдання						Тестовий контроль		
Сем 1	Сем 2	Сем 3	Сем 4	Сем 5	Сем 6	Сем 7	Сем 8	Сем 9	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4			ТК-1	ТК-2	ТК-3
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
Max= 45									Max= 20				Max= 15			20	100

Виконання курсової роботи (згідно затверджених тем магістерських проектів)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Клапчук В.М., Ковальська Л.В. Курортна справа : організація, територіальне планування, система управління: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2013. 400 с.
2. Курортна справа (самостійна робота студентів) : Навчально-методичний посібник / [Клапчук В.М. та ін.] / [За ред. проф. В.М. Клапчука] / Факультет туризму, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ : «Фоліант», 2018. 147 с.
3. Клапчук В.М., Мендела І.Я. Курортна справа : організація, територіальне управління, стратегічне планування: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2018. 278 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. ДБН 360-92. К.: Укрархбудінформ, 1993. 107 с.
2. Державні будівельні норми України. Планування і забудова сільських поселень. ДБН Б.2.4-1-94. К.: Укрархбудінформ, 1994. 94 с.
3. Лоїк Г. К., Тарасюк І. Г., Солярчук Д. І. Використання земель населених пунктів з основами містобудування. Львів: ЛДАУ, 2000. 58 с.
4. Любарський Р.Є. Проектування міських транспортних систем. К.: будівельник, 1984. 93 с.
5. Панченко Т. Ф. Містобудування. К.: Укрархбудінформ, 2001. 192 с.
6. Планування використання земель населених пунктів: формування прибудинкових територій / [А. Я. Сохнич, Д. І. Солярчук, І. Г. Тарасюк, Ю. Д. Солярчук]. Львів: Українські технології, 2009. 96 с.
7. Регулювання використання і забудови територій населених пунктів (зонінг) : Довідник / [В. Гусаков, У. Валетта, В. Нудельман, О. Вашкулат]. К., 1996. 85 с.
8. Сохнич А. Я. Проблеми використання і охорони земель в умовах ринкової економіки. Львів: Українські технології, 2002. 252 с.

Допоміжна

1. Закон України «Про курорти». ВВР, 2005.
2. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». ВВР, 2000. № 36. Ст. 299.
3. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля. ВВР, 2017. № 29. Ст. 315). [Із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 199-IX від 17.10.2019](#), ВВР, 2019, № 51, ст.377 [№ 733-IX від 18.06.2020](#)].
4. [Основи законодавства України про охорону здоров'я](#). ВВР, 1993. № 4. Ст. 19.
5. Кодекс України про надра. ВВР, 1994. № 36. Ст. 340.
6. Наказ МОЗ України «Про затвердження Інструкції по створенню і веденню Державного кадастру природних лікувальних ресурсів. 23.09.2009 № 687. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0154-10#Text>
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку здійснення медико-біологічної оцінки якості та цінності природних лікувальних ресурсів, визначення методів їх використання». – 02.06.2003. № 243.

Інформаційні ресурси

1. Клапчук В.М. Основи санаторно-курортної справи : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2012. 136 с.
2. Клапчук В.М. Світовий туризм і готельне господарство : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2012. 143 с.
3. Клапчук В.М. Географія курортів світу : Навчально-методичний посібник. / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника : Електронний ресурс. Івано-Франківськ, 2012.

4. Клапчук В.М., Мендела І.Я. Курортна справа : організація, територіальне управління, стратегічне планування: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2020. 278 с. (Електронне видання).